

ПЛАН
роботи проблемної групи «Виміри соціуму»
студентів спеціальності 231 «Соціальна робота»
на 2020-2021 н.р.
(керівник – к.пед.н., доц. Оксенюк О.В.)

№ п/п	Тематика засідань	Термін виконання	Відповідальний
1.	<p>Засідання 1</p> <p>Організаційне засідання. Обговорення й затвердження основних завдань і напрямів діяльності ПГ, плану роботи на 2020/2021 навчальний рік.</p> <p>Презентаційний огляд наукових регіональних, всеукраїнських та міжнародних студентських конференцій у 2020/2021 навчальному році.</p> <p>Вибори старости.</p>	Вересень 2020 р.	Оксенюк О.В.
2.	<p>Засідання 2</p> <p>Вибір та затвердження тем наукових досліджень членів ПГ.</p> <p>Обговорення й доопрацювання соціального проекту «Хоспіс: філософія допомоги»</p>	Жовтень 2020 р.	Оксенюк О.В., члени ПГ
3.	<p>Засідання 3</p> <p>Проведення науково-практичного круглого столу «Сучасні моделі соціальної роботи: досвід України»</p> <p>Реалізація соціального проекту «Хоспіс: філософія допомоги» у Дубенському хоспісі ініціативною студентською групою.</p>	Грудень 2020 р.	Оксенюк О.В., члени ПГ
4.	<p>Засідання 4.</p> <p>Моніторинг чинного законодавства у сфері соціальної політики України та вивчення його дискусійних положень за обраними напрямками.</p> <p>Доповіді студентів за результатами НДР.</p>	Лютий 2021 р.	Оксенюк О.В., члени ПГ
5.	<p>Засідання 5</p> <p>Підготовка матеріалів та участь у роботі запланованих науково-практичних семінарів, конференцій з питань соціальної роботи за обраними напрямками</p> <p>Реалізація соціального проекту «Хоспіс: філософія допомоги» у Дубенському хоспісі ініціативною</p>	Березень 2021 р.	Оксенюк О.В., члени ПГ

	студентською групою.		
6.	Засідання 6 Обговорення та аналіз результатів упровадження соціального проекту «Хоспіс: філософія допомоги» у Дубенському хоспісі. Тимчасове припинення проекту через закриття хоспіса в м.Дубно.	Квітень 2021 р.	Оксенюк О.В. члени ПГ
7.	Засідання 7. Підсумкове засідання. Доповіді студентів за результатами НДР. Заохочення кращих студентів- науковців. Розгляд та затвердження підсумків роботи ПГ у 2020/2021 навчальному році.	Травень 2021 р.	Оксенюк О.В. члени ПГ

**Список членів проблемної групи
«Виміри соціуму»
студентів спеціальності 231«Соціальна робота»
2020-2021 н.р.**

Староста – Лішун Альона (ІІІ курс, група СР-31)

Члени проблемної групи:

1. Лішун Альона (ІІІ курс, група СР-31)
2. Трофімчук Анна (ІІІ курс, група СР-31)
3. Мельник Марина (ІІ курс, група СР-22)
4. Панова Анастасія (ІІ курс, група СР-22)
5. Вігналек Анна (ІV курс, група СР-41)
6. Горбулько Тетяна (ІV курс, група СР-41)
7. Мосійчук Аліна (ІV курс, група СР-41).

СОЦІАЛЬНИЙ ПРОЕКТ «ХОСПІС: ФІЛОСОФІЯ ДОПОМОГИ»

Реалізація проектної діяльності здобувачами першого рівня вищої освіти за ОПП «Соціальна робота» в напрямі розвитку соціальної роботи з паліативної та хоспісної допомоги є дочасною і зумовленою вітчизняними реаліями вимогою становлення фахівця соціальної сфери. Тому на базі Рівненського державного гуманітарного університету (РДГУ) студентсько-викладацькою творчою групою було розроблено і впроваджено **соціальний проект «Хоспіс: філософія допомоги»**, мета якого – надання якісних соціальних послуг особам, які потребують паліативної та хоспісної допомоги, у тому числі – морально-психологічної підтримки та соціальної-побутової допомоги, через залучення волонтерів і благодійників.

Розробниками проекту є студенти – майбутні соціальні працівники Семенчук І., Лішун А., Мельник М., Купчик Я. та практикуючий соціальний педагог Копилець К. (випускниця РДГУ), проф. Павелків В. Р., доц. Оксенюк О. В.

Пріоритетними завданнями реалізації проекту було встановлено: сприяння нормалізації інтелектуального, морально-психічного, фізичного стану; реалізації особистих завдань та можливостей пацієнтів хоспісу та відділень паліативної допомоги; створення інформаційної бази пацієнтів хоспісу та відділень паліативної допомоги і потенційних піклувальників (волонтерів, благодійників); поширення позитивного досвіду співпраці піклувальників чи установ, де перебувають потребуючі паліативної та хоспісної допомоги; популяризація у громадському просторі ідей благодійництва в закладах паліативної та хоспісної допомоги на засадах загальнолюдських принципів моралі засобами інформаційно-просвітницької кампанії (соціальної реклами, соціальних акцій і т.п.); здійснення соціального партнерства з усіма гілками влади та громадськими організаціями; сприяння у навчанні волонтерів медико-соціальному,

соціально-психологічному патронажу пацієнтів хоспісу та відділень паліативної допомоги.

Видами *морально-психологічної підтримки та соціально-побутової допомоги* визначено: відвідування у дні особистих, релігійних та державних свят пацієнтів закладів; надання безпосередньої допомоги пацієнтам особистою працею, послугами; формами власної трудової, творчої діяльності, що поєднує елементарну медичну і соціальну допомогу, фізичний догляд, морально-психологічну підтримку; виділення коштів на медичну допомогу пацієнтам, придбання санітарного транспорту, медичного обладнання тощо; допомога продуктовими пакетами, одягом, взуттям, медичною та побутовою технікою, засобами пересування; сприяння у морально-психологічному розвантаженні та відпочинку пацієнтів, персоналу закладу та ін.

Бенефіціарами є особи, які потребують паліативної та хоспісної допомоги. *Ресурси проекту*: внутрішні (трудові – розробники проекту, волонтери; інформаційні – електронні дані та контакти потребуючих допомоги, інформаційно-просвітницька кампанія (соціальна реклама, благодійні акції), зовнішні (трудові – фахівці соціальних служб і медичних установ, волонтери, благодійники; фінансові – матеріально-технічні пожертви благодійників; кошти місцевого й обласного, державного бюджетів; міжнародні донори).

Очікувані результати реалізації проекту: створення умов для можливої соціалізації й нормальної адаптації пацієнтів закладів паліативної та хоспісної допомоги до реалій життя у стінах закладу; забезпечення медико-соціального супроводу пацієнтів; підняття параметрів реального морально-психологічного рівня самовідчуття пацієнтів на основі надання ним відповідної підтримки через психотерапевтичні методики; забезпечення психологічної і соціальної підтримки родин, що мають невиліковно хворих; гуртування родини навколо хворого у термінальній стадії захворювання;

полегшення страждань і хворого, і його родини; залучення благодійних і громадських організацій, державних установ до реалізації соціального проекту; подолання суспільних стереотипів ейджизму щодо пацієнтів хоспісу і надання можливості різним категоріям населення проявити та вдосконалювати практично власні соціально значущі якості, зокрема – людську гідність і соціальну відповідальність.

Зміст реалізації соціального проекту структуровано у шести етапах.

I етап – підготовчий: максимальне ознайомлення з пацієнтами Дубенського хоспісу та їх актуальними потребами, напрацювання інформаційної бази пацієнтів. Хоспіс — це лікувальний заклад, специфікою якого є надання допомоги невиліковним хворим мультидисциплінарною командою у складі лікарів, медичних сестер, психолога, соціального працівника, волонтерів з обов'язковим залученням родичів. Дубенський хоспіс (м. Дубно Рівненської обл.) (відділення паліативної допомоги ВНКЗ «Дубенський медичний коледж») було створено у 2011 р. на базі Дубенського міжрайонного онкологічного диспансеру та медичного коледжу, що стало своєрідною новацією. Хоспіс розташований у будівлі 16-17 ст. – монастирі кармеліток, що перебуває під охороною держави як історична та культова споруда, тому суттєва реконструкція для поліпшення перебування хворих тут неможлива. Депутати Рівненської обласної ради намагалися реорганізувати хоспіс і перевести його у сучасне приміщення, але процес зупинився. Зусиллями директора Дубенського медичного коледжу Н. Венгрин у хоспісі відремонтовано санвузли, у палатах встановлено умивальники. Завдяки допомозі різних гуманітарних місій придбано функціональні ліжка, білизну, кисневий концентратор, електрокардіограф, візки; у багатьох палатах є телевізори, радіо. Є достатня кількість візків, щоб тих хворих, які частково рухомі, влітку вивезти на прогулянку. Але у двоповерховому приміщенні немає ліфта, тому хворі з верхнього поверху надворі бувають у край рідко. 35 ліжок у Дубенському хоспісі – мала кількість від справжньої потреби регіону.

За підрахунками благодійної організації «Мережа 100 відсотків життя: Рівне», лише 20% пацієнтів Рівненщини отримують адекватне знеболення. З часом персонал закладу пройшов відповідні навчання, тренінги, курси вдосконалення. У 2013 р. вийшов наказ МОЗ №41 «Про організацію паліативної допомоги в Україні», де було розписано порядок надання подібних послуг, тому кількість ліжок скоротили з 45 до 35. Відтак, ретельно відбирають хворих на госпіталізацію. В основному, це пацієнти з четвертою стадією онкології, особливо з вираженим больовим синдромом, а також із тяжкими паралічами, захворюваннями серцево-судинної системи із прогнозованою тривалістю життя в межах 12 місяців. За час створення закладу в ньому побували 652 пацієнти, з них померли у закладі майже половина хворих; значна частина виписується, щоб піти у вічність вдома, в оточенні близьких людей. Одиноких серед пацієнтів практично немає, переважна більшість хворих старечого віку, але є і молоді: наймолодша пацієнтка була 1989 р. н., найстарша – 1913 р. н.

Девіз хоспісу: «Ми не можемо додати днів до життя, але можемо додати життя до днів, визначених кожному Богом». У хоспісі працює 61 фахівець, у тому числі 30 медичних сестер для цілодобового забезпечення роботи, 1 психолог (є кімната психологічного розвантаження персоналу). Створено виїзну паліативну службу. Студенти медичного коледжу на базі хоспісу опановують навички загального догляду за хворими. Також студенти входять до групи волонтерів, які у позанавчальний час надають посильну допомогу пацієнтам. Утримання паліативних хворих дорожче, ніж звичайних, через дорогі наркотичні знеболювальні та допоміжні засоби гігієни (підгузки, пелюшки, яких потрібно 2-4 на добу). Так, одна ампула знеболювального вартує приблизно 60 грн, а деяким пацієнтам потрібно по шість таких на добу. У 2019 р. – на поч. 2020 р. у хоспісі перебуває 30 пацієнтів, відвідувачів допускають до 25 з них (хворі із різними стадіями серцево-судинних

захворювань, частково паралізовані, які йдуть на контактне спілкування). У більшості, це люди старечого віку.

II етап – пошуковий: проведення інформаційно-просвітницької кампанії із залученням соціальної реклами (промоакції), благодійних акцій задля пошуку потенційних піклувальників (волонтерів, благодійників) та з'ясування можливих напрямів здійснення ними підтримки та надання допомоги пацієнтам хоспісу. Студентами спеціальності «Соціальна робота» РДГУ на базі навчального закладу було проведено благодійні акції «Старість – у радість» (грудень 2019 р.), «Весна починається з...» (березень 2020 р.) , де у ході першої – зібрано солодощі та фрукти зусиллями добродійників (долучилися і студенти, й викладачі психолого-природничого факультету) для відвідування пацієнтів хоспісу та роздачі солодких гостинців; у ході проведення другої – зібрано кошти для закупівлі медикаментів пацієнтам хоспісу. Також заплановано наступну благодійну акцію «Дерево пам'яті» провести для містян, у центрі м. Рівного, зі збору коштів для озеленення території хоспісу, укомплектування декоративними рослинами та квітами-багаторічниками клумби перед центральним входом у приміщення хоспісу, оскільки територія перебуває в досить занедбаному стані. Далі – пошук волонтерів серед ландшафтних дизайнерів та благодійників серед підприємців галузі зеленого господарства. Також у соціальних мережах (фейсбук, вайбер-групи) запущено агітаційні оголошення про одноденні студентські волонтерські поїздки у хоспіс із запрошеннями приєднуватися до них.

III етап – планувальний: обговорення й укладання перспективного плану роботи згідно потреб пацієнтів та можливостей піклувальників щодо надання морально-психологічної підтримки й соціально-побутової допомоги пацієнтам хоспісу. Проведені бесіди із дирекцією, персоналом та пацієнтами констатують наявність двох проблем – брак коштів на медикаменти та брак живого, невимушеного спілкування для самих пацієнтів. Відповідно до можливостей піклувальників (а це поки що 10-12 студентів спеціальності

«Соціальна робота»), вирішено зосередитися на наданні морально-психологічної підтримки пацієнтів хоспісу. Зокрема, у перспективі – щомісячні (чи, за фінансової можливості, двічі на місяць) волонтерські візити до пацієнтів із приділенням уваги кожному на 1-2 год. (пацієнти втомлюються від довгого спілкування) Це інформативна комунікація на основі клієнтоцентрованої моделі допомоги, реалізації психосоціального підходу з терапевтичними психотехніками ведення діалогу, підтримки розмови. Пацієнтам старшого віку подобається згадувати своє минуле, розглядати родинні фотоальбоми, ділитися спогадами та порадами. Соціально-побутова допомога на цей час не надається потрібними масштабами, оскільки ще не напрацьовано бази постійних благодійників.

IV етап – діяльнісний: безпосереднє здійснення заходів, що сприяють нормалізації інтелектуального, морально-психічного, фізичного стану; реалізації особистих завдань та можливостей пацієнтів хоспісу; їх корекція згідно фізичного стану пацієнтів. У першому півріччі 2020 року (до карантинних обмежень) було заплановано реалізацію щомісячних волонтерських візитів до пацієнтів задля дружнього спілкування, розвитку здатності емпатійного сприймання клієнта у студентів, а у пацієнтів – відчуття потрібності та корисності молоді. Розпочато збір розповідей-повчань у формі нарису, есе від пацієнтів, що увійдуть до збірки студентської публіцистики «Поради молодим: на гранях Життя». Пацієнтам подобається розгадувати зі слухачами-волонтерами кросворди, аналізувати події сучасного політичного, соціально-економічного життя України. Нормалізацією фізичного стану займаються волонтери-студенти медичного коледжу, оскільки володіють необхідними навичками та знаннями анамнезу кожного пацієнта. Хоча, користь від співпраці волонтерів двох навчальних закладів очевидна: майбутні соціальні працівники здобувають вміння й навички елементарного медичного патронажу (перша медична допомога, годування лежачого хворого), а майбутні медсестри – соціального патронажу (соціально-психологічні консультації, соціальне моделювання, соціальна терапія). Така взаємодія

можлива за стабільного фізичного чи помірно-больового стану пацієнта. Також сюди входить надання психологічної і соціальної підтримки родин, що мають невиліковно хворих; допомога у гуртуванні родини навколо хворого у термінальній стадії захворювання; полегшення страждань і хворого, і його родини (консультації, співбесіди з родиною).

V етап – аналітичний: панельні обговорення існуючого стану медико-соціального патронажу в закладі паліативної та хоспісної допомоги між працівниками закладу та волонтерами, благодійниками; проектування нових ліній взаємодії, пошуку коштів та залучення донорів. Цей етап перебуває на стадії розробки. Поки що панельні обговорення можливих способів подолання незручностей пацієнтів та проблем самого закладу як функціональної одиниці проводяться періодично лише між працівниками закладу (лікарсько-медсестринський штат, психолог) та волонтерами. Зважаючи на те, що джерела залучення ресурсів у студентів – це поки що студентсько-викладацька громадськість та поодинокі благодійники зі сфери бізнесу, фандрайзери зупинилися на пошуку грантових програм та налагодженні (координації) партнерства з міжнародними благодійними фондами й українськими громадськими організаціями, які частково вже надають матеріально-технічну допомогу хоспісу (Гуманітарна місія, ГО «Українська ліга сприяння розвитку паліативної та хоспісної допомоги»). У перспективі – й залучення державних установ до реалізації соціального проекту

VI етап – регенеративний: самооновлення й корекція мотивації надання морально-психологічної підтримки та соціально-побутової допомоги у зв'язку з оновленням волонтерського складу і благодійників, змінами законодавчих, соціально-економічних реалій утримання й фінансування закладів паліативної та хоспісної допомоги; неминучими замінами пацієнтів у стінах закладу. Прогнозовано оновлення і збільшення волонтерів, благодійників на мотиваційно-стимулюючій основі (для студентів – зарахування волонтерської практики чи як волонтерського блоку практичних завдань у складі

проходження виробничої практики чи відповідного модуля практично орієнтованих навчальних дисциплін із фаху; для благодійників – реклама спонсора в соцмережах, на сайті профілюючої кафедри чи університету). Виконання проекту дасть змогу хоча б у студентському середовищі подолати суспільні стереотипи ейджизму щодо пацієнтів хоспісу і надасть можливість різним категоріям населення проявити та практично вдосконалювати власні соціально значущі якості, зокрема – людську гідність і соціальну відповідальність.

Результати і перспективи. Запропонована методика реалізації соціального проекту «Хоспіс: філософія допомоги» є універсальною. Вона може бути застосована для пошуку потенційних благодійників й іншим соціально вразливим категоріям населення – особам з інвалідністю, літнім людям, вимушеним переселенцям та ін. *Перспективи* пов'язуємо з розкриттям можливостей і результативності соціальних проектів для вирішення існуючих проблем у соціальній роботі в паліативній та хоспісній допомозі; а також розвитком соціальних проектів як дієвого засобу професійного становлення студентів спеціальності «Соціальна робота».

**Теми науково-дослідницької роботи
членів проблемної групи «Виміри соціуму»**

№ п/п	Тема	Виконавець
1.	Теоретико-практичні аспекти партнерства соціальних служб, благодійних і громадських організацій	Лішун Альона
2.	Соціальна робота з людьми літнього віку	Трофімчук Анна
3.	Особливості соціальної роботи із проблемними сім'ями	Мельник Марина
4.	Насильство в сім'ї як соціальна проблема	Панова Анастасія
5.	Благодійна діяльність і її регулювання рамками Закону України	Вігналек Анна
6.	Арт-терапевтичні методики в соціальній роботі	Горбулько Тетяна
7.	Особливості соціальної роботи у реабілітаційних центрах	Мосійчук Аліна

Участь у конференціях членів проблемної групи у 2020-2021 н.р.

1. Всеукраїнська науково-практична конференція «Актуальні проблеми соціальної педагогіки та соціальної роботи», 15 жовтня 2020 р., м. Умань Черкаської обл., Уманський державний педагогічний університет імені Павла Тичини – студенти Лішун Альона (СР-31) і Мельник Марина (СР-22);

2. XV Міжнародна науково-практична конференція студентів, аспірантів та молодих вчених «Молода наука Волині: пріоритети та перспективи досліджень», 12-13 травня 2021 р., м. Луцьк Волинської обл., Волинський національний університет імені Лесі Українки – студенти Мельник Марина (СР-22) і Панова Анастасія (СР-22).

Друковані праці членів проблемної групи у 2020-2021 н.р.

1. Лішун А. Р. Теоретико-практичні аспекти партнерства соціальних служб, благодійних і громадських організацій. / Актуальні проблеми соціальної педагогіки та соціальної роботи: матеріали Всеукраїнської науково-практичної конференції (Умань, 15 жовтня 2020р.). [ред. кол.: Коляда Н.М. та ін.]. Умань: ВІЗАВІ, 2020. С. 84-87.

2. Мельник М. В. Особливості соціальної роботи із проблемними сім'ями. / Актуальні проблеми соціальної педагогіки та соціальної роботи: матеріали Всеукраїнської науково-практичної конференції (Умань, 15 жовтня 2020р.). [ред. кол.: Коляда Н.М. та ін.]. Умань: ВІЗАВІ, 2020. С. 129-132.

3. Мельник М. В. Молода сім'я як об'єкт соціальної роботи. / Матеріали XV Міжнародної науково-практичної конференції аспірантів і студентів «Молода наука Волині: пріоритети та перспективи досліджень» (12-13 травня 2021 року). Луцьк: ВНУ ім. Лесі Українки, 2021. С. 415-417.

4. Панова А. М. Насильство в сім'ї як соціальна проблема. / Матеріали XV Міжнародної науково-практичної конференції аспірантів і студентів «Молода наука Волині: пріоритети та перспективи досліджень» (12-13 травня 2021 року). Луцьк: ВНУ ім. Лесі Українки, 2021. С. 432-434.